

Suomen Lantakaasu Oy

Suomen Lantakaasu Oy:n lausuntopyyntö 16.11.2023 (POSELY/3472/2023)

Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamisesta yksittäistapauksessa

HANKE Biokaasulaitoskokonaisuuden rakentaminen, Sonkajärvi

HANKKEESTA VASTAAVA

Suomen Lantakaasu Oy (Y-tunnus 3267415-7)

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava on 16.11.2023 pyytänyt Pohjois-Savon ELY-keskukselta (ELY-keskus) ratkaisua, tuleeko heidän Sonkajärven Mäkikylän alueelle suunnitteilla olevaan biokaasulaitoshankkeeseensa soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). ELY-keskus ratkaisee YVA-menettelyn soveltamistarvetta koskevan asian YVA-lain 3 §:n 2 momentin ja 13 §:n tarkoittamalla yksittäistapauspäätöksellä.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeesta vastaava on toimittanut ELY-keskukselle tiedot hankkeesta em. lausuntopyynnön yhteydessä 16.11.2023.

Hankkeen kuvaus

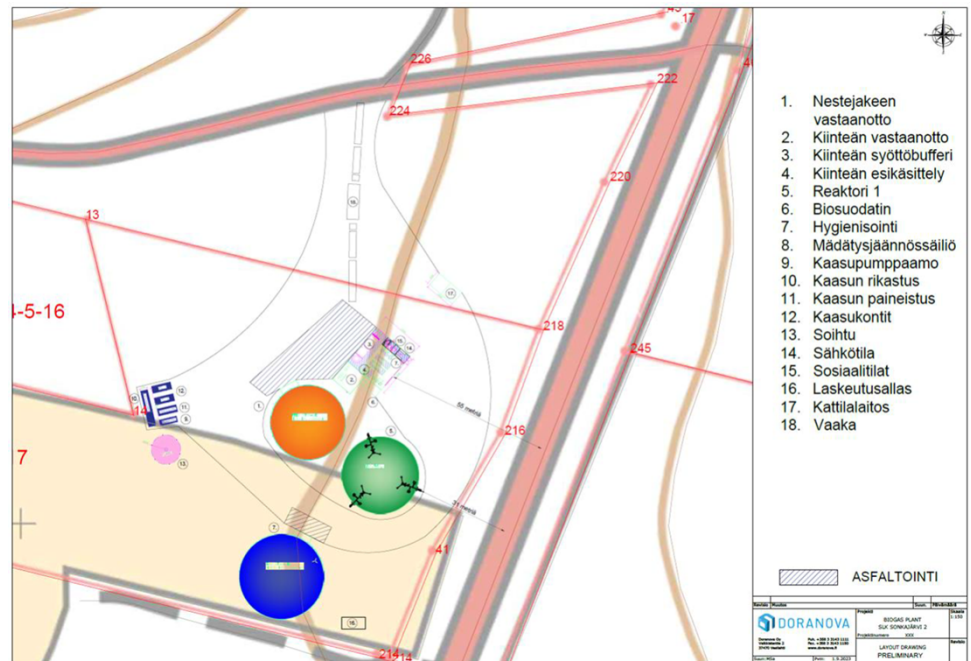
Hankkeesta vastaava suunnittelee biokaasulaitoksen rakentamista Sonkajärvelle valtatie 5:n varteen kiinteistöistä 762-414-5-17 ja 762-414-4-45 lohkottavalle määraalalle. Suunnitteilla oleva biokaasulaitos voi tuottaa enintään 900 000 m³ metaania vuodessa. Suurin osa kaasusta kuljetetaan nesteytettäväksi Kiuruvedelle rakentuvalle ja Suomen Lantakaasu Oy:n omistamalle biokaasulaitokselle. Mahdollisia muita käyttöpaikkoja ovat teollisuuskohteet sekä kaasun käyttö liikennepolttoaineena. Hanke edellyttää ympäristölupaa, rakennuslupaa, Ruokaviraston myöntämää laitoshyväksyntää sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lupaa toiminnalle.

Laitoksen tuotantoprosessi perustuu orgaanisen aineen hajoamiseen anaerobisissa olosuhteissa märkämädättämällä. Prosessissa syntyy biokaasua, joka jalostetaan biometaaniksi ja kuljetetaan jatkojalostukseen

13.2.2024

tai käyttöön kaasukonteissa, joissa on noin 3–6 tonnia biometaanua per kontti. Konttiasema on suunniteltu kahdelle kontille ja kokonaisvarastointimäärä maksimissaan 12 tonnia.

Biokaasulaitoksen pääprosessit jakaantuvat käsiteltävien raaka-aineiden vastaanottoon ja esikäsittelyyn, mädätysprosessiin, hygienisointiin, biokaasun jatkokäsittelyyn sekä lämpöenergian tuotantoon omia prosesseja varten. Suunnitteilla oleva biokaasulaitoskokonaisuus ja sen alustava sijoittuminen kiinteistöistä 762-414-5-17 ja 762-414-4-45 lohkottavalle määräalalle on esitetty Kuvassa 1.

Kuva 1. Alustava suunnitelma Sonkajärven biokaasulaitoskokonaisuudesta ja sen sijoittumisesta kiinteistöistä 762-414-5-17 ja 762-414-4-45 lohkottavalle määräalalle.

Biokaasulaitoksen toiminnassa syntyvä ravinnepitoinen mädätysjännös on tarkoitus hyödyntää lannoitevalmisteina. Mädätysjännöstä laitoksella syntyy noin 34 500 tonnia vuodessa. Laitoskokonaisuuteen on suunniteltu toteuttavan hygienisointiprosessi, jossa mädätysjännös hygienisoidaan EU:n sivutuoteasetuksen sekä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Käsittelyllä estetään mahdollisten eläintautien leviäminen lannoitevalmisteiden välityksellä eläinten ja ihmisten ravintoon. Taudinaiheuttajien lisäksi käsittely estää erilaisten kasvitautien ja epätoivottujen lajien kuten hukkakauran leviämisen. Laitoksella ei ole tarkoituksena suorittaa mädätysjännöksen jatkojalostusta. Mädätysjännös kuljetetaan laitokselta maataloille ja on hyödynnettävissä siellä peltolevitykseen.

Biokaasulaitoksen sähkönkäyttöä varten rakennetaan liittymä laitosalueen läheisyydessä olevasta sähköverkosta. Talousveden hankintaa varten laitos liitetään paikallisen vesiosuuskunnan verkkoon.

13.2.2024

Laitoksen vastaanottamat syötteet ja niiden määrät

Suunniteltava biokaasulaitos käsittelee ensisijaisesti maatalouden sivuvirtoja, kuten nestemäisiä lantajakeita, kiinteitä kuivalantajakeita ja peltobiomassoja. Laitos tulee saamaan syötteensä läheisiltä maatiloilta. Laitoksella voidaan mahdollisesti käyttää myös muita syötteitä. Laitoksen ympäristölupa sisällytettävät syötejakeet on esitetty Taulukossa 1. Laitoksen syötteenä ei käytetä yhdyskuntien jätevesilietettä.

Syötteiden kokonaismäärä suunniteltavalla biokaasulaitoksella on maksimissaan 34 500 tonnia vuodessa. Noin 80–90 % syötteistä on määrä olla lantoja, loput peltobiomassoja. Eri syötteiden keskinäiset määrät voivat vaihdella, mutta yhteensä laitoksen käsittelemä syötemäärä ei ylitä 34 500 tonnin vuotuista määrää.

Taulukko 1. Sonkajärven biokaasulaitoksella vastaanotettavat jäteluokituksen mukaiset syötteet.

2	MAATALOUDESSA, PUUTARHALOUDESSA, VESIVILJELYSSÄ, METSÄ-TALOUDESSA, METSÄSTYKSESSÄ, KALASTUKSESSA SEKÄ ELINTARVIK-KEIDEN VALMISTUKSESSA JA JALOSTUKSESSA SYNTYVÄT JÄTTEET
02 01	Maataloudessa, puutarhaloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä ja kalastuksessa syntyvät jätteet
02 01 01	Pesu- ja puhdistuslietteet
02 01 02	Eläinkudosjätteet
02 01 03	Kasvijätteet
02 01 06	Eläinten ulosteet, virtsa ja lanta (likaantunut olki mukaan luettuna) sekä erikseen kootut ja muualla käsiteltävät nestemäiset jätteet
02 03	Hedelmien, vihannesten, viljojen, ruokaöljyjen, kaakaon, kahvin, teen ja tupakan valmistuksessa ja jalostuksessa, säilykkeiden valmistuksessa, hiivan ja hiivauutteen valmistuksessa sekä melassin valmistuksessa ja käymisessä syntyvät jätteet
02 03 01	Pesu-, puhdistus-, kuorinta-, sentrifugointi- ja erotuslietteet
02 03 04	Kulutukseen tai jalostukseen soveltumattomat aineet
02 05	Maidonjalostusteollisuudessa syntyvät jätteet
02 05 01	Kulutukseen tai jalostukseen soveltumattomat aineet
02 05 02	Jätevesien käsittelyssä toimipaikalla syntyvät lietteet
02 05 99	Jätteet, joita ei ole mainittu muualla
19	JÄTEHUOLTOLAITOKSISSA, ERILLISISSÄ JÄTEVEDENPUHDISTAMOISSA SEKÄ IHMISTEN KÄYTTÖÖN TAI TEOLLISUUSKÄYTTÖÖN TARKOITETUN VEDEN VALMISTUKSESSA SYNTYVÄT JÄTTEET
19 05	Kiinteiden jätteiden aerobisessa käsittelyssä syntyvät jätteet
19 05 02	Eläin- ja kasvijätteiden kompostoitamaton osa
19 06	Jätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvät jätteet
19 06 05	Eläin- ja kasvijätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvä neste
19 06 06	Eläin- ja kasvijätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvä liete
20	YHDYSKUNTAJÄTTEET (Asumisessa syntyvät jätteet ja niihin rinnastettavat kaupan, teollisuuden ja muiden laitosten jätteet), ERILLISKERÄTYT JAKEET MUKAAN LUETTUINA
20 01	Yksilöidyt jätelajit (lukuun ottamatta nimikeryhmää 15 01)
20 01 25	Ruokaöljyt ja ravintorasvat
20 02	Puutarha- ja puisto- jätteet, hautausmaiden hoidossa syntyvät jätteet mukaan luettuina
20 02 01	Biohajoavat jätteet
20 03	Muut yhdyskuntajätteet
20 03 02	Torikaupassa syntyvät jätteet

Hankealueen nykytilakuvaus

Biokaasulaitoksen rakentamista suunnitellaan Sonkajärven kuntaan Mäki kylän alueelle. Laitoksen suunniteltu sijaintipaikka on määräalalla, joka koostuu kiinteistöiltä 762-414-5-17, 762-414-4-45 ja 5-tien kiinteistöltä

13.2.2024

lohkottavilta aloilta. Laitoksen vaatima pinta-ala on noin 1,5 ha. Nykyisellään alue on metsävaltaista ja sitä halkoo valtatie 5. Laitoksen ulkopuolinen alue tulee säilymään nykyisessä maa- ja metsätalouskäytössä.

Kaavoitus

Laitosta ympäröivää aluetta koskee Pohjois-Savon 2030 maakuntakaava. Laitosalue ei sijaitse kaava-alueella erityisominaisuuksilla tai tietyillä aluevarauksilla merkityllä alueella. Lähimpänä laitosaluetta sijaitsee tuotantoalueeksi merkitty alue laitosalueesta itään. Alueella on harjoitettu turvetuotantoa, mutta tuotanto on ainakin pääosin päättynyt.

Suomen Lantakaasu Oy on jättänyt loppuvuodesta 2023 kaava-aloitteen Sonkajärven kuntaan. Tarkoituksena on kaavoittaa suunniteltu laitosalue biokaasutoimintaa varten t/kem -alueeksi.

Pinta- ja pohjavedet

Noin 5500 m laitosalueesta kaakkoon virtaa pienehkö Lammaspuro. Lähin lammaspuroon laskeva oja sijaitsee noin 200 m päässä laitokselta. Lammaspuro laskee Syvämannen kautta Sonkajärveen.

Laitos ei sijaitse pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet sijaitsevat laitosalueelta noin 8,5 km kaakkoon Sonkajärven keskustan alueella sekä noin 8,5 km päässä luoteessa.

Suojelualueet ja eliölajisto

Laitosalueen läheisyydessä on yksi luonnonsuojelualue. Niinimäen luonnonsuojelualue sijaitsee 750 m luoteeseen suunnitellun laitosalueen reunasta. Lisäksi noin 200 m laitosalueen rajasta lounaaseen sijaitsee pienvesistön lähiympäristö. Kyseinen vesistö on luonteeltaan lähde tai pieni vesikuoppa.

Sweco Finland Oy on Suomen Lantakaasu Oy:n toimeksiannosta toteuttanut alueella keväällä 2023 liito-orava- ja viitasammakkoselvitykset sekä syksyllä 2023 luontolausunnon, jossa tarkasteltiin alueen eliölajistoa.

Liito-oravaselvityksessä ei havaittu jälkiä liito-oravasta suunnittelualueella. Laji.fi tietokannassa ei ole havaintoja liito-oravista suunnittelualueelta. Lähimmät havainnot liito-oravista sijaitsevat noin 500 m päässä selvitysalueilta. Laitosalueen luoteispuolella sijaitsee pieni luonnonsuojelualue noin 700 m päässä laitosalueelta, joka on tunnettu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka. Samoin laitosalueen pohjoispuolella laitoksen välittömässä läheisyydessä löytyy kapea tienvarsi-alue, joka soveltuisi hyvin liito-oraville. Näissä kohdissa sijaitsee useampia muutaman haavan puuryhmiä. Haavoissa ei kuitenkaan havaittu liito-oravalle soveltuvia pesäkoloja tai papanoita. Alueella ei havaittu risupesäitä. Liito-oravasta ei tehty havaintoja maastokäynnillä.

Viitasammakkoselvityksessä ei tehty havaintoja viitasammakoista maastokäynneillä. Selvitysalueella ei sijaitse viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia kohteita. Selvitysalueen leveät ojat sekä

13.2.2024

hakkuu-urien painanteet ovat potentiaalisia viitasammakon kutupaikkoja, mutta lajia ei havaittu maastokäynneillä. Laji.fi tietokannassa ei ole havaintoja 10 kilometrin säteellä selvitysalueilta.

Suunnittelualueella ei maastokartan perusteella ole lepakoiden talvehtimis- tai lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia louhikoita. Puuston poistolla suunnittelualueella ei nähdä olevan vaikutusta mahdollisiin aluetta käyttäviin lepakoihin. Laji.fi:ssä ei ole havaintoja lepakoista eikä muista luontodirektiivin IV (a) lajeista viiden kilometrin säteellä suunnittelualueesta.

Suunnittelualueella tai 1 km säteellä siitä ei ole kansainvälisesti (IBA) eikä Suomen (FINIBA) tärkeitä lintualueita. Suunnittelualueella tai 1 km säteellä suunnittelualueesta ei ole suojelunarvoisia petolintujen pesäpaikkoja.

Suunnittelualueella ei ole Laji.fi:ssä mainittuja tunnettuja luontodirektiivin liitteiden IV a tai IV b lajien esiintymishavaintoja.

Laji.fi-tietokannan mukaan suunnittelualueella ei ole uhanalaisten, silmälläpidettävien, rauhoitettujen tai luontodirektiivin liitteisiin IV tai II kuuluvien eliölajien tunnettuja esiintymispaikkoja.

Rakennukset ja asutus

300 metrin säteellä laitosalueesta ei sijaitse rakennuksia. Lähin laitosaluetta oleva rakennelma löytyy noin 400 metrin päästä laitokselta luoteeseen. Kyseessä on pellolla sijaitseva lato. Laitosta lähimmät asuinrakennukset ovat noin 500 metrin päässä laitoksen sijainnista. Laitosalueen läheisyydessä ei sijaitse päiväkotia eikä koulua eikä muuta herkkää tai erityisesti huomioitavaa kohdetta.

Maisema, muinaisjäänneet ja kulttuuriympäristö

Sonkajärven Mäkikylän alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolle tunnusomaista on laajat ja metsäiset mäkialueet, sekä pääasiassa mäkien päälle sijoittuvat pellot. Lisäksi aluetta halkoo 5-tie pohjois-eteläsuunnassa. Alueella harjoitetaan laajaperäistä maataloustoimintaa, joten alueelle kohdistuu nykytilassa sesonkiluonteisesti paljon erilaisten maatilamassojen siirrosta johtuvia liikenne- ja hajuhaittoja. Biokaasulaitoksen ansiosta alueen maatilat pystyvät tehostamaan ravinteiden käyttöä peltoviljelyssään, helpottavat lantalogistiikkaansa, sekä vähentävät tuotantonsa hiilijalanjälkeä.

Biokaasulaitosalueen läheisyydessä ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti tärkeitä kohteita. Lähin kulttuuriperintökohde sijaitsee noin 7 km suunnitellulta laitosalueelta itään. Suunnittelun biokaasulaitoksen lähiympäristössä ei ole virkistysalueita tai muita merkittäviä luontokohteita.

Hankkeesta vastaavan arvio ympäristövaikutuksista

Suunniteltu biokaasulaitos ei aiheuta haittaa tai häiriötä alueen asukkaille, eläimistölle, maaperälle tai pinta- ja pohjavesille. Biokaasulaitoksen läheisyydessä on runsaasti maataloutta, joka hyötyy suunnitellusta biokaasulaitoksesta. Lisäksi laitosalueen välittömässä läheisyydessä ei ole

13.2.2024

historiallisesti tärkeitä kohteita. Biokaasulaitosprosessi on luonteeltaan suljettu ja sen aiheuttamat räsitteet lähiympäristölle ovat pieniä, etenkin kun laitoksen käyttämien syötteiden syntyminen, logistiikka ja hyödyntäminen muodostavat nykytilanteessa enemmän haittoja kuin laitoksen käyttöönoton jälkeen.

Haju ja päästöt ilmaan

A-Insinöörit on toteuttanut Suomen Lantakaasu Oy:n toimeksiannosta suunnitellulle laitosalueelle hajumallinnuksen. Hajupäästöjen leviämismallinnukset osoittavat, että selkeästi tunnistettavaa hajua (3 hy/m^3) ei esiinny lähialueilla yli kolmea prosenttia vuoden kokonaistunneista. Kolmea prosenttia pidetään usein epävirallisena rajana epämiellyttävien hajujen sallittuna esiintymistaajuutena. Biokaasulaitos ja sen toiminnot kuitenkin aiheuttavat mallinnuksen tunnistettavaa hajua lähiympäristössä ainoastaan lyhytkestoissa ($< 30 \text{ sek}$) jaksoissa. Tätä kuvaa lyhytkestoisen hajun leviämislaskelmat, sekä hajukynnyksen ylittävän 1 hy/m^3 pitoisuuden leviäminen lähiympäristössä.

Suunnitellun biokaasulaitoksen biokaasuprosessi on suljettu, eikä näin ollen aiheuta kaasupäästöjä ilmaan normaalissa tilanteessa. Biokaasun tuotannossa hajupäästöjä syntyy kuitenkin syötteiden ja mädätysprosessin jälkeisten ravinnetuotteiden käsittelyn yhteydessä sekä häiriötilanteissa kaasupuolella. Biokaasuprosessi vähentää haihtuvien orgaanisten yhdisteiden määrää syötteissä ja tätä kautta pienentää myös näiden syötteiden hajukuormaa mädätyksen jälkeisessä jatkokäsittelyssä laitoksella sekä maatalouskäytössä. Prosessin jälkeinen hygienisointi, sekä mädätysjäännöksen varastointi tuottavat vähemmän hajuhaittoja verrattuna tilanteeseen, jossa käsiteltäisiin syötteitä ilman biokaasukäsittelyä. Selkein etu ravinnepölyn hyödyistä saadaan taas keväisin, joka on lantojen kiivainta levitysaikaa.

Laitoksella hajuja syntyy raaka-aineiden vastaanotto-, varastointi- ja esikäsittelyvaiheissa sekä mädätyksen jälkeisessä hygienisointiprosessissa. Nämä kaikki vaiheet on toteutettu siten, että syntyvät hajukaasut voidaan kerätä talteen ja johtaa hajukaasujen käsittelyjärjestelmään ja biosuotimen kautta ilmaan. Merkittävimpiä hajuyhdisteitä ovat ammoniakki, rikkivedyt ja merkaptaanit.

Myös häiriötilanteissa, kuten reaktorin tyhjentäminen huoltojen aikana tai vuototilanteissa, ilmaan saattaa päästä pieniä määriä hajukaasuja. Vuototilanteessa ilmaan pääsevät yhdisteet laimenevat nopeasti eikä niistä aiheudu terveyshaittoja. Vuototilanne voi tapahtua, jos lietelinjojen liitokset pettävät tai reaktorin kaasumembraani vaurioituu. Myös pitkäaikainen sähkökatko voi aiheuttaa hajupäästöjä, kun hajukaasujen keräysjärjestelmä ei pääse toimimaan sille tarkoitetulla tavalla.

Alueen operoinnissa suurin mahdollinen pölynaiheuttaja on kiinteän syötteiden kuljetus varastosta syöttölaitteeseen. Tämä toimenpide tapahtuu kokonaan asfaltoidulla alueella. Laitosalueen ydinalueiden päällystämisen ansiosta pölypäästöt jäävät vähäisiksi.

13.2.2024

Biokaasulaitokselle käsiteltäväksi tuotavien raaka-aineiden, sekä muodostuvien lannoitejakeiden kuljetuksista aiheutuu pakokaasupäästöjä ilmaan. Näitä ovat esimerkiksi typen oksidit (NO_x), hiilimonoksidi (CO), hiukkaset sekä epätäydellisestä palamisesta syntyvät hiilivedyt (HC).

Biokaasulaitoksen tarvitsema lämpöenergia tullaan tuottamaan joko biokaasulla tai puuperäisellä polttoaineella (hake tai pelletti). Biokaasun polton päästöt ovat lähinnä hiilidioksidia ja vesihöyryä. Lisäksi syntyy fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna hyvin pieni määrä NO_x, rikin oksideja (SO_x) ja pienhiukkaspäästöjä (PM). Jos lämpö tehdään taas hakkeella tai pelletillä, syntyy hiilidioksidin ja vesihöyryn lisäksi hiilimonoksidia ja kaasuun verrattuna suurempi määrä NO_x, SO_x ja PM-päästöjä.

Melu

Suomen Lantakaasu Oy on teettänyt biokaasulaitoksesta erillisen melumallinnuksen A-insinööreillä. Laitoksen aiheuttama ympäristömelu on vähäistä ja rajoittuu pääosin laitosalueelle. Melupäästöissä biokaasulaitoksen toiminta ei ylitä Valtioneuvoston asettamaa A-painotetun ekvivalenttitason (LA_{eq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB, eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB, sillä laitoksen prosessilaitteet sijoitetaan pääsääntöisesti sisätiloihin. Laitos ei myöskään aiheuta tärinää operointiaikana. Rakennusaikana voi syntyä ajoittaista tärinää ja äänipäästöjä varsinkin, jos kalliota joudutaan räjäyttämään. Rakentaminen tapahtuu kuitenkin päivisin, eivätkä päästöt ole jatkuvia luonteeltaan.

Päästöt viemäriin, vesistöön, maahan ja maaperään

Biokaasulaitoksen päästöt vesistöön, ilmaan, maaperään ja pohjaveteen ovat pieniä ja niitä esiintyy lähinnä poikkeustilanteissa.

Piha-alueet, joilla syötteitä käsitellään, asfaltoidaan. Pintakerroksien rakennekaksuudet suunnitellaan siten, että ne kestävät raskaan liikenteen (asfaltilla 50 mm paksuus). Pihan rakennekerrokset (pintakerros, kantava ja jakava kerros, mahdollinen salaojitus ja hulevesisuunnitelma) toteutetaan myöhemmin tehtävien rakennesuunnitelmien mukaan. Käsittelyalueiden vedet johdetaan laitoksen vastaanottovarastoihin.

Muun laitosalueen sadevedet johdetaan salaojaputkiston kautta imeytysaltaaseen, jossa vedet imeytetään maaperään ja viereiseen ojaan, joka seuraa laitosalueen reunaa ja imeytyy sen kautta maaperään.

Laitos ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle eikä vedenoton kannalta tärkeän vesistön välittömään läheisyyteen.

Talousveden hankintaa varten laitos yhdistetään paikallisen vesiosuuskunnan verkkoon. Suurin osa laitoksen tarvitsemasta reaktorin kiintoainepitoisuuden säätöön tarkoitetusta vedestä saadaan raaka-aineiden mukana, joten tarve puhtaalle prosessivedelle on lähinnä laitoksen pesuissa, sekä kaasun jalostuksessa (jos valitaan vesipesuteknikka). Veden kulutus laitoksen ja kuljetuskaluston pesutarpeisiin on enimmillään 1 000 m³ vuodessa. Kuljetuskalusto pestään laitoksella vähintään aina, kun vaihdetaan tilaa mistä lanta noudetaan.

13.2.2024

Pesuedet ohjataan prosessiin ja sen kautta lopulta reaktoriin ja hygienisointiin.

Laitoksen toiminnasta syntyy vuosittain normaalia talousjätettä arviolta 50–100 kg. Lisäksi moottoreiden ja muiden laitteistojen öljynvaihtoista muodostuu noin 100–200 litraa vuodessa jäteöljyä, jotka toimitetaan asianmukaiseen keräyspisteeseen. Hyötyjätteet kerätään erikseen soveltuviin keräysastioihin. Jätteet toimitetaan jätteenkäsittelykeskukseen kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Mädätysreaktoreiden pohjalta kerätään reaktorin huollon yhteydessä noin 7–10 vuoden välein sinne kertynyt hiekkapitoinen aines. Laitoksen syötepohjasta riippuen tämä aines ei vaadi erillishygienisointia ja voidaan siksi hyödyntää sellaisenaan peltoviljelyssä.

Laitoksella syntyy myös esimerkiksi käytettyä aktiivihiltä, joka luokitellaan vaaralliseksi jätteeksi ja toimitetaan käsiteltäväksi asianmukaisesti toimijalle, jolla on luvat käsittelyyn. Käytetty aktiivihili on kuvatulla tavalla käytettynä vaaralliseksi luokiteltua jätettä ja toimitetaan käsiteltäväksi asianmukaisesti toimijalle, jolla on luvat käsittelyyn.

Suunniteltavan biokaasulaitoksen sosiaalituloista arvioidaan syntyvän jätevesiä noin 20 m³ vuodessa. Sosiaalitulojen jätevedet johdetaan sakokaivoihin, josta ne kuljetetaan säiliöautoilla kunnalliselle jätevesilaitokselle.

Muita päästöjä biokaasulaitoksella on hyvin vähän. Päädyttäessä puupohjaiseen lämmitysratkaisuun, syntyy poltosta tuhkaa. Lisäksi kaasun jalostustekniikka voi vaatia vettä (valintana vesipesuri), mutta tämä vesi johdetaan biokaasuprosessiin. Samoin kaasun jäähdytyksen kondenssivesi johdetaan takaisin biokaasuprosessiin.

Liikenne

Biokaasulaitos tulee sijoittumaan raaka-ainevirtojen kannalta optimaaliselle alueelle ja tukeutuu merkittävässä osin olemassa olevaan infrastruktuuriin. Toiminnassa hyödynnetään pääosin olemassa olevaa tiestöä, eivätkä toiminnasta aiheutuvat liikennejärjestelyt edellytä muutoksia yleiseen tieverkkoon. Liikennöinti laitokselle tulisi kulkemaan laitoksen itäpuolella kulkevaa 5-tietä (E63) pitkin Rahvaanmäentien liittymästä.

Lannat (liete ja kuiva) toimitetaan laitokselle tiekuljetuksina. Kuljetukset pyritään toteuttamaan niin sanotun meno-paluuperiaatteen mukaisesti, jolloin paluukuormassa tiloille tai etäsäiliöihin kuljetetaan mädätysjäännöstä. Lietekuljetukset ovat ympärivuotisia. Liikenne laitokselle tapahtuu pääosin arkisin päiväaikaan. Poikkeuksena voi olla mädätysjäännöksen levitysaika, jolloin mädätysjäännöstä voidaan hakea myös viikonloppuisin levitettäväksi.

Laitoksen tuottama biokaasu jalostetaan, paineistetaan ja kuljetetaan vaihtolavakuljetuksina käyttökohteisiin. Laitoksen tuottama biometaani täyttää hieman alle yhden kaasukontin päivässä. Syöte- ja

13.2.2024

kaasukuljetusten lisäksi laitokselle kulkee työntekijöiden lisäksi satunnaisia huolto- yms. autoja. Rakennusaikana liikennettä on enemmän. Hankkeesta vastaavan arvio laitoksen syötteiden ja mädätteiden kuljetusmääristä on esitetty Taulukossa 2.

Taulukko 2. Sonkajärven biokaasulaitoksen arvioidut syötteiden ja mädätteiden kuljetusmäärät.

Aine/ Kemikaali	Kuljetuskalusto ja -kapasiteetti	Määrä tn / vuosi	Kuljetusmäärä / vuosi	Kuljetusmäärä / vk
Lietelanta (maantiekuljetus)	30 tn	max. 34 500	t/a 1150	22
Kuivalanta	30 tn	max. 2 500	134	1–2
Nurmi	30 tn	max. 4 000	59	2–3
Paineistettu biometaani (CBG)	2,8 tn (250 bar)	515 *	185	3–4
Mädätysjäännös (maantiekuljetus)	30 tn	34 500	1 150	22
Huoltoliikenne (toimitukset, jäteautot)	Kuorma-auto		100	2
Työntekijöiden liikkuminen	Henkilöauto	250		5

* Oletettu 7 GWh kokonaistuotto, 38 MWh per siirtokontti

** Sesonkiluonteinen toiminta peltojen lannoitusajankohtien yhteydessä

Maisema, ihmisten elinolot ja viihtyisyys

Biokaasulaitos tullaan sijoittamaan osittain pellolle ja osittain nykyisen metsän alueelle. Metsää tullaan kaatamaan noin hehtaarin alueelta laitoksen tieltä. Muutoin muutoksia ei tule. Biokaasulaitoksen ulkopuolinen alue tulee säilymään nykyisessä maa- ja metsätalouskäytössä. Suunnitellun biokaasulaitoksen vaikutukset nykyiseen maankäyttöön eivät ole merkittäviä. Maataloussivuvirtojen käsittelyyn suunniteltu biokaasulaitos on valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen ja tukee erityisesti uusiutuvan energian hyödyntämistä koskevien tavoitteiden toteutumista.

Sonkajärven Mäkikylän alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolle tunnusomaista on laajat ja metsäiset mäkialueet, sekä pääasiassa mäkien päälle sijoittuvat pellot. Lisäksi aluetta halkoo 5-tie pohjois-eteläsuunnassa.

Biokaasulaitosalueen läheisyydessä ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti tärkeitä kohteita. Lähin kulttuuriperintökohde sijaitsee noin 7 km laitosalueelta itään.

Vaikutusten lieventäminen

Maaperään ja pohjaveteen vaikuttavia päästöjä ei normaalitilanteessa laitoksella synny ja poikkeustilanteisiin varaudutaan asianmukaisesti.

13.2.2024

Laitoksen syötebufferi, esikäsittely- ja prosessilaitteistot sijaitsevat pääsääntöisesti prosessirakennuksessa, joten mahdollinen vuototilanne on helposti huomattavissa ja hallittavissa. Viemäröinnin avulla mahdollisissa vuodoissa syntyvät nesteet saadaan johdettua takaisin prosessiin. Laitosalueelle sijoitettavat säiliöt, kuten mädätysreaktorit testataan tiiveyskokeella ennen käyttöönottoa ja niiden kuntoa seurataan säännöllisesti. Laitosrakennusta ja säiliöitä kiertää salaojaputkisto, jonka kautta kerätyt vedet johdetaan laskeutusaltaaseen. Laskeutusaltaasta otetaan näytteet vuosittain ravinteiden (NPK) osalta ja raportoidaan laitoksen vuotuisessa tarkkailuraportissa. Maan alle asennettavien putkien toimintaa seurataan virtausmittausten avulla, jolloin mahdollinen vuoto on havaittavissa.

Suunnittelualueen piha-alueet, joilla syötteitä käsitellään, asfaltoidaan. Pintakerroksien rakennepaksuudet suunnitellaan siten, että ne kestävät raskaan liikenteen (asfaltilla 50 mm paksuus). Pihan rakennekerrokset (pintakerros, kantava ja jakava kerros, mahdollinen salaojitus ja hulevesisuunnitelma) toteutetaan myöhemmin tehtävien rakennesuunnitelmien mukaan. Käsittelyalueiden vedet johdetaan laitoksen vastaanottovarastoihin.

Muun laitosalueen sadevedet johdetaan salaojaputkiston kautta imeytysaltaaseen, jossa vedet imeytetään maaperään ja viereiseen ojaan, joka seuraa laitosalueen reunaa ja imeytyy sen kautta maaperään.

Hankkeesta vastaavan näkemys YVA-menettelyn soveltamistarpeesta

Hankkeesta vastaava on todennut, että sen näkemyksen mukaan Sonkajärven biokaasulaitoshankkeeseen ei tule soveltaa YVA-menettelyä. Hankkeesta vastaava perustelee näkemystään seuraavasti.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Biokaasulaitos tulee sijoittumaan raaka-ainevirtojen kannalta optimaaliselle alueelle ja tukeutuu merkittävässä osin olemassa olevaan infrastruktuuriin. Toiminnassa hyödynnetään pääosin olemassa olevaa tiestöä, eivätkä toiminnasta aiheutuvat liikennejärjestelyt edellytä muutoksia yleiseen tieverkkoon. Biokaasulaitoksen ulkopuolinen alue tulee säilymään nykyisessä maa- ja metsätalouskäytössä.

Biokaasulaitos tullaan sijoittamaan peltoalueen reunaan valtatie 5 varrelle, jolloin sen aiheuttama muutos maisemassa on pientä ja kohdistuu näkymään valtatieltä. Biokaasulaitoksen alueelta raivataan metsä ja alue aidataan. Muutoin muutoksia ei tule. Biokaasulaitoksen toimintojen vaatima pinta-alan tarve noin 1,5 hehtaaria.

Suunnitellun biokaasulaitoksen vaikutukset nykyiseen maankäyttöön eivät ole merkittäviä. Maataloussivuvirtojen käsittelyyn suunniteltu biokaasulaitos on valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen ja tukee erityisesti uusiutuvan energian hyödyntämistä koskevien tavoitteiden toteutumista.

Luonnonympäristö

13.2.2024

Suunniteltu biokaasulaitos ei tule aiheuttamaan haittaa tai häiriötä alueen asukkaille, eläimistölle, maaperälle tai pinta- ja pohjavesille eikä Niinimäen luonnonsuojelualueelle, joka sijaitsee 750 metrin päässä luoteeseen suunnitellun laitosalueen reunasta. Lisäksi laitosalueen välittömässä läheisyydessä ei ole historiallisesti tärkeitä kohteita.

Biokaasulaitosprosessi on luonteeltaan suljettu ja sen aiheuttamat rasitteet lähiympäristölle ovat pieniä, etenkin kun laitoksen käyttämien syötteiden syntyminen, logistiikka ja hyödyntäminen muodostavat nykytilanteessa enemmän haittoja kuin laitoksen käyttöönoton jälkeen.

Toiminnan päästöt

Biokaasulaitoksen päästöt vesistöön, ilmaan, maaperään, pohjaveteen ovat pieniä ja niitä esiintyy lähinnä poikkeustilanteissa. Hajupäästöt ovat laitoksen pääasiallinen päästölähde ja se painottuu suljetun biokaasuprosessin ansiosta viljelyn vaatiman lannoituksen kannalta vilkkaimpiin aikoihin. Normaalin toiminnan aikana prosessin hajupäästöt kerätään talteen ja käsitellään. Kun mädätettä kuljetetaan peltovelytykseen, mahdolliset hajukaasupäästöt säiliöautojen tankkausten yhteydessä lisääntyvät.

Laitoksen hajupäästöt on tunnistettu ja voidaan kerätä talteen ja käsitellä prosessin eri vaiheista. Hajukaasut käsitellään biosuotimella, jonka tehoa voidaan tarkkailla hajukaasunäytteiden kautta.

Laitoksen aiheuttama melukuorma on pientä ja tapahtuu Valtioneuvoston antamien ohjearvojen rajoissa.

Laitoksen aiheuttama liikenne, 7–10 ajoneuvoa vuorokaudessa, ei kasvata merkittävästi valtatie 5:n liikennettä joka vuoden 2021 tilaston mukaan on ollut noin 2100 ajoneuvoa vuorokaudessa välillä Iisalmi-Kajaani. Mädätysjäännöksen kuljetuksen osalta liikennemäärä pysyy ennallaan, kun lietelanta vaihtuu mädätysjäännökseksi. Mädätysjäännös on myös hajukaasujen osalta vähemmän päästöjä aiheuttava lietelantaan nähden.

Sosiaaliset vaikutukset

Biokaasulaitoksen vaikutukset lähiympäristön käyttöön ovat kokonaisuutena vähäisiä. Biokaasulaitoksen rakentaminen ei estä laitosalueen ulkopuolella liikkumista eikä virkistyskäyttöä.

Biokaasulaitoksella ei ole merkittäviä haitallisia tai laaja-alaisia terveysvaikutuksia. Melun osalta ohjearvot eivät ylitä operointiaikaan. Lisäksi hajupäästöt tulevat vähentymään, kun huomioidaan alueelliset yhteisvaikutukset.

Laitosalueen maisemavaikutukset ovat myös vähäiset, koska laitos näkyy lähinnä valtatie suuntaan eikä sijoitu asutusten tai muiden teollisten toimijoiden välittömään läheisyyteen.

Biokaasulaitoksen rakentamisella on positiivisia vaikutuksia elinkeinojen harjoittamiseen hankealueella ja sen lähiympäristössä. Hanke lisää

13.2.2024

maatilojen elinvoimaa ja tuo työtä rakentamisen, operoinnin ja logistiikan osalta.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Ennen YVA-päätöksen tekemistä Pohjois-Savon ELY-keskus on YVA-lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti varannut viranomaisilta mahdollisuuden esittää oman näkemyksensä YVA-menettelyn tarpeellisuudesta sekä päätöksenteossa huomioon otettavista seikoista. Sonkajärven biokaasulaitoksen YVA-tarveharkintaan saapui viisi viranomaislausuntoa: Itä-Suomen aluehallintovirastosta, Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivasta Ylä-Savon ympäristölautakunnasta, Sonkajärven kunnasta, Pohjois-Savon pelastuslaitoksesta sekä Ruokavirastosta. Tuvallisuus- ja Kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti 27.11.2023, että ei anna asiasta lausuntoa.

Ruokavirasto toteaa 22.11.2023 antamassaan lausunnossa, että toiminnan kuvauksessa on riittävällä tasolla huomioitu lannoittelain ja sivutuoteasetuksen vaatimukset. Ruokavirasto ei ota lausunnossaan kantaa YVA-menettelyn tarpeellisuudesta.

Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa 14.12.2023 antamassaan lausunnossa seuraavaa.

Ylä-Savon ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan YVA - menettely ei ole välttämätön Suomen Lantakaasu Oy:n Sonkajärven biokaasulaitoksen hankkeessa. Hankkeen koko ja valittu sijainti huomioiden ja YVA tarvehankinnan yhteydessä esitettyjen taustatietojen perusteella asia saadaan ratkaistua ympäristölupapäätöksellä hakemuksessa esitettävien tietojen pohjalta riittävällä tarkkuudella.

Saatuihin lähtötietoihin perustuvat hajupäästöjen leviämismallinnukset osoittavat, että selkeästi tunnistettavaa hajua (3 hy/m³) ei esiinny lähialueilla yli kolmea prosenttia vuoden kokonaistunneista. Hajukynnyksen ylittävän pitkäkestoiselle (1 h) hajuvyöhykkeelle ei jää asuin- tai loma-asuntoja. Lyhytkestoisen (30 s) hajun vyöhykkeelle jää yksittäisiä asuinrakennuksia. Voimakasta hajua esiintyy lähinnä laitosalueella 3–9 % vuoden tunneista. Lähimpiin naapureihin on matkaa 550 metriä.

Biokaasulaitoksen aiheuttama ympäristömelu on vähäistä ja se rajoittuu pääosin laitosalueelle. Melumallinnuksen perusteella melutasot jäävä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa alle melun ohjearvon (55 dB päivä ja 50 dB yö) mittausepävarmuus huomioituna.

Luontotarkastelussa on todettu, että alue on puoliksi peltoa ja puoliksi ojitettua metsämaata, jonka puusto on iältään 10–40-vuotiaista. Tarkempaa kasvillisuusselvitystä ei ole katsottu taustatietojen perusteella tarpeelliseksi. Keväällä 2023 tehdyissä viitasammakko- ja liito-oravaselvityksissä ei tehty havaintoja lajeista suunnitellulla laitosalueella.

13.2.2024

Laji.fi:ssä (25.09.2023) ei ole tunnettuja uhanalaisten, silmälläpidettävien tai lakisääteisesti suojeltujen eliölajien havaintopaikkoja suunnittelualueelta eikä kolmensadanmetrin säteeltä sen ympäristöstä. Lähin yksityinen luonnonsuojelualue sijaitsee 500 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta.

Laitokselle ajetaan 27 kuormaa lantaa ja nurmea viikossa ja 22 kuormaa mädätysjäännöstä pois. Lisäksi muuta laitosalueen liikennettä on noin 15 ajoa viikossa, kuten työntekijöiden käyntiä alueella ja huoltoliikennettä. Liikennemäärät voivat kuitenkin vaihdella huomattavasti, kun lantaa ajetaan välillä urakkaluonteisesti laitokselle ja sieltä pois. Laitosalue on kooltaan noin 1,5 hehtaaria.

Itä-Suomen aluehallintovirasto toteaa lausunnossaan (18.12.2023), että yhteisviranomaisena toimivat Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) sekä Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) ovat pyytäneet lausuntoa YVA-menettelyn tarpeellisuudesta sekä muista päätöksenteossa huomioitavista seikoista kolmen biokaasulaitoksen osalta. Hankkeiden samankaltaisuuden sekä yhtäaikaisuuden vuoksi Itä-Suomen aluehallintovirasto antaa lausuntonsa kaikkia kolmea hanketta koskien samalla lausuntoasiakirjalla.

Taustaa

Suomen Lantakaasu Oy suunnittelee biokaasulaitosten rakentamista Lapinlahdelle, Sonkajärvelle sekä Nurmekseen. Suunniteltavissa laitoksissa, kussakin erikseen, käsitellään vuosittain maksimissaan 34 500 tonnia maatalouden sekä elintarviketeollisuuden sivuvirtoja. Noin 80–90 % näistä syötteistä on määrä olla lantoja, loput peltobiomassoja tai elintarviketeollisuuden sivuvirtoja. Laitokset tulevat saamaan syötteensä alueen maataloilta sekä elintarviketeollisuudesta. Prosessissa syntyy biokaasua, joka jalostetaan biometaaniksi ja kuljetetaan kaasukonteissa jatkojalostukseen tai käyttöön.

Suurin osa kaasusta kuljetetaan nesteytettäväksi Kiuruvedelle rakentuvalle ja Suomen Lantakaasu Oy:n omistamalle biokaasulaitokselle. Mahdollisia muita käyttöpaikkoja ovat teollisuuskohteet, sekä kaasun käyttö liikennepolttoaineena.

Laitoksen toiminnassa syntyvä ravinnepitoinen mädätysjäännös hyödynnetään lannoitevalmisteina maataloudessa. Mädätysjäännös soveltuu käytettäväksi maanparannusaineena myös sellaisenaan. Mädätysjäännöstä laitoksella syntyy täydellä kapasiteetilla suurin piirtein raaka-ainemäärää vastaava määrä eli 34 500 tonnia vuodessa.

Lausunto

Itä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue esittää asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Terveystensuojelulain (763/1994) tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa. Lain yleisen periaatteen mukaan elinympäristöön

13.2.2024

vaikuttava toiminta tulee suunnitella ja järjestää siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Tämän edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja tunnistaa toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seuraa niihin vaikuttavia tekijöitä.

Terveystensuojelulain 5 pykälässä on säädetty alueellisesta terveystensuojelusta seuraavaa:

”Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo terveystensuojelua toimialueellaan sekä arvioi kuntien terveystensuojelun valvontasuunnitelmat ja niiden toteutumista”.

Samaisen lain 6 pykälässä on säädetty puolestaan kunnan terveystensuojelutehtävistä seuraavaa:

”Kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveystensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö. Kunnan on tiedotettava terveystensuojelusta ja järjestettävä terveystensuojelua koskevaa ohjausta ja neuvontaa”.

Yleistä

Terveystensuojelun olosuhteiden, riskien ja mahdollisten haittatekijöiden arviointi sekä valvonta kuuluu paikallisella tasolla kunnan terveystensuojeluviranomaisen toimivallan piiriin. Täten aluehallintovirasto ei ota kantaa yksittäisen hankkeen mahdollisesti aiheuttamiin yksittäisiin riskeihin ja haittatekijöihin, etenkin jos niiden ennakoidaan rajautuvan paikallisesti.

YVA-tarveharkinta

Aluehallintovirasto kiinnitti huomionsa siihen, että satelliittilaitoksille suunnitellaan vastaanotettavaksi myös eläinkudoshäätteitä. Eläinkudoshäätteiden mahdollista osuutta ei ole arvioitu eikä biokaasulaitoksen toiminnan kuvauksessa ole tarkennettu, miten varmistetaan eläintautien leviämisen estäminen ja sivutuotteiden jäljitettävyyden. Kun huomioidaan, että eläinkudoshäätteiden vastaanottoa ja hyödyntämistä on suunniteltu kaikkien (nyt lausunnolla olevien) satelliittilaitosten osalta, tulisi YVA-menettelyn tarvetta arvioida ehkä kokonaiskuvan kautta.

Aluehallintovirasto ilmaisee näkemyksensä, ettei YVA-menettelyä katsota tarkoituksenmukaiseksi yksittäisen satelliittihankkeen ollessa kyseessä. Jos hankkeita on suunnitteilla useampia ja niiden katsotaan muodostavan yhtenäisen teollisen kokoluokan hankekokonaisuuden, niin YVA-menettelyn tarvetta tulee harkita kriittisemmin.

Lisäksi harkinnassa tulee huomioida myös muiden hankkeiden sijainti, hankkeiden keskinäinen vuorovaikutus sekä laaja kokonaiskuva. Sonkajärven biokaasulaitoksen läheisyyteen on suunnitteilla jonkin verran tuulivoimatuotantohankkeita. Lisäksi Suomen Lantakaasu Oy:n Kiuruveden keskushankkeen sijainti on osa laajempaa erilaisten teollisen mittakaavan hankkeiden kokonaisuutta. Kiuruveden hanke on tiiviissä yhteydessä

13.2.2024

Sonkajärven, Lapinlahden sekä Nurmeksen biokaasulaitosten kanssa, koska materiaalivirtoja ohjautuu satelliittihankkeista kohti Kiuruveden keskushanketta.

Sonkajärven kunta toteaa 18.12.2023 antamassaan lausunnossa seuraavaa.

Lausunto Suomen Lantakaasu Oy:n Sonkajärven biokaasulaitoksen YVA-tarveharkintapyynnöstä (POSELY/3472/2023)

Pohjois-Savon ELY-keskus on 20.11.2023 pyytänyt Sonkajärven kunnan lausuntoa rakennusvalvonnan ja kaavoituksen näkökulmasta Suomen Lantakaasu Oy:n Sonkajärven biokaasulaitoksen YVA-tarveharkintapyynnöstä. Lausunto on pyydetty toimittamaan viimeistään 18.12.2023.

Sonkajärven kunta antaa YVA-tarveharkintapyyntöön rakennusvalvonnan ja kaavoituksen näkökulmasta seuraavanlaisen viranhaltijalausunnon:

Kyseessä olevalla alueella ei ole voimassa olevia asema- tai yleiskaavoja. Sonkajärven kunnanhallitus on 11.12.2023 S 270 hyväksynyt Suomen Lantakaasu Oy:n kaavoitusaloitteen ja päättänyt, että Suomen Lantakaasu Oy:n suunnitteleman biokaasulaitoksen toteuttamisen mahdollistavan asemakaavan laatiminen käynnistetään kyseessä olevalle alueelle, Asemakaavan laadinnan yhteydessä alueelle laaditaan pohjakartta sekä tehdään asemakaavan vaatimat selvitykset ja mallinnukset. Asemakaavaa laadittaessa otetaan huomioon myös mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään.

Hankkeesta annettujen tietojen ja sijainnin pohjalta Sonkajärven kunta katsoo kaavoituksen ja rakennusvalvonnan näkökulmasta, että YVA-menettely ei ole välttämätön hankkeessa.

Pohjois-Savon pelastuslaitos antoi asiasta 18.12.2023 seuraavan lausunnon.

Pohjois-Savon pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen. Pelastusviranomaisen on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne ja sen mukana toimitettuihin liitteisiin ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

- Alueen tieverkoston laatuun ohjeistetaan kiinnittämään huomiota kasvavan raskaan kaluston liikennemäärän takia, jotta liikennöinti on sujuvaa ja mahdollista toteuttaa turvallisesti
- Alueelle tulisi selvittää mahdollisuutta sammutusveden ottoipaikkaan esim. vesiasema tai paloposti, sammutustyön mahdollistamiseksi kohteessa
- Alueelle tulisi järjestää toimintaohjeet pelastusviranomaisen operatiivista toimintaa varten (toimintaohjekortti tms.)

13.2.2024

Edellä mainitut asiat pyydetään huomioimaan suunnittelussa hankkeen edetessä.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Pohjois-Savon ELY-keskus on ennen päätöksen tekemistä varannut hankkeesta vastaavalle mahdollisuuden esittää vastineensa viranomaisten lausunnoista. Viranomaislausunnot on toimitettu hankkeesta vastaavalle 21.12.2023 vastineen antoa varten.

Hankkeesta vastaava on 16.1.2024 antanut lausuntoihin seuraavan vastineen.

Vastine YVA-päätösharkintaan liittyen: Suomen Lantakaasu Oy:n biokaasulaitos, Sonkajärvi

Sonkajärven biokaasulaitoksen YVA-tarveharkintaa varten saapui kuusi viranomaislausuntoa: Ylä-Savon ympäristölautakunta, Sonkajärven kunta, Itä-Suomen Aluehallintovirasto (jäljempänä AVI), Pohjois-Savon pelastuslaitos, Tuvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ja Ruokavirasto.

Itä-Savon ympäristölautakunta ja Sonkajärven kunta totesivat lausunnossaan, että YVA-menettely ei ole välttämätön hankkeessa. Turvallisuus- ja Kemikaalivirasto (Tukes) ja Ruokavirasto ilmoittivat, että eivät anna lausuntoa YVA-tarveharkintaan liittyen.

Itä-Suomen aluehallintoviraston lausunto

Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) on 18.12.2023 antanut lausunnon ympäristövaikutusten arviointimenettelystä koskien Suomen Lantakaasu Oy:n biokaasulaitosta Sonkajärvellä. Itä-Suomen aluehallintoviraston asiantuntijalausunnon on antanut peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue.

Aluehallintovirasto kiinnitti huomionsa siihen, että satelliittilaitoksille suunnitellaan vastaanotettavaksi myös eläinkudosjätettä. Eläinkudosjätteiden mahdollista osuutta ei ole arvioitu, eikä biokaasulaitoksen toiminnan kuvauksessa ole tarkennettu, miten varmistetaan eläintautien leviämisen estäminen ja sivutuotteiden jäljitettävyyys. Kun huomioidaan, että eläinkudosjätteiden vastaanottoa ja hyödyntämistä on suunniteltu kaikkien (nyt lausunnolla olevien) satelliittilaitosten osalta, tulisi YVA-menettelyn tarvetta arvioida ehkä kokonaiskuvan kautta.

Lausunnossaan AVI toi esille näkemyksensä, ettei YVA-menettelyä katsota tarkoituksenmukaiseksi yksittäisen satelliittihankkeen ollessa kyseessä. Jos hankkeita on suunniteltu useampia ja niiden katsotaan muodostavan yhtenäisen teollisen kokoluokan hankekokonaisuuden, niin AVI näkemyksen mukaan YVA-menettelyn tarvetta tulee harkita kriittisemmin.

Lisäksi AVI esitti, että harkinnassa tulee huomioida myös muiden hankkeiden sijainti, hankkeiden keskinäinen vuorovaikutus sekä laaja

13.2.2024

kokonaiskuva. Sonkajärven biokaasulaitoksen läheisyyteen on suunnitteilla jonkin verran tuulivoimatuotantohankkeita. Lisäksi Suomen Lantakaasu Oy:n Kiuruveden keskushankkeen sijainti on osa laajempaa erilaisten teollisen mittakaavan hankkeiden kokonaisuutta. Kiuruveden hanke on tiiviissä yhteydessä Sonkajärven, Lapinlahden sekä Nurmeksen biokaasulaitosten kanssa, koska materiaalivirtoja ohjautuu satelliittihankkeista kohti Kiuruveden keskushanketta.

Suomen Lantakaasu Oy:n vastine

Pääosa laitokselle syötteenä käytetystä raaka-aineesta tulee olemaan eläimistä saatavia sivutuotteita, joiden käsittelemiseksi asianmukaisesti laitos suunnitellaan ja myös toteutetaan. Suomen Lantakaasu täsmentää, että kaikki biokaasulaitoksella prosessoitavat eläinperäiset syötteet käsitellään näitä sivutuotteita koskevan EU-lainsäädännön ja sitä täydentävän kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Laitoksella vastaanotetaan vain Ruokaviraston laitoshyväksynnän mukaisia raaka-aineita. Yksityiskohtaisemmin käsittelyprosessi kuvataan Sonkajärven biokaasulaitoksen ympäristölupahakemuksessa, sekä myöhemmin Ruokaviraston laitoshyväksyntäprosessissa.

Lisäksi Suomen Lantakaasu haluaa täsmentää, että muiden kuin lanta- ja nurmijakeiden osuus Sonkajärven biokaasulaitoksella tulee olemaan hyvin pieni, korkeintaan muutaman prosenttiyksikön suuruinen koko vastaanottomäärään verrattaessa. Lisäksi mahdollisesti vastaanotettavien jätteiden alkuperä, syntytapa ja laatu varmistetaan aina sopimuksin ja muilla varmistuksilla laadun suhteen ennen vastaanottoa. Yksityiskohtaisempi kuvaus eläintautien leviämisen estämisestä ja sivutuotteiden jäljitettävyydestä tehdään ja hyväksytetään myöhemmin osana Ruokaviraston laitoshyväksyntää.

Suomen Lantakaasu haluaa tuoda esille, että satelliittibiokaasulaitokset sijaitsevat 45–85 km päässä toisistaan ja lisäksi lähimpänä Kiuruveden biokaasulaitosta sijaitsevan Sonkajärven biokaasulaitoksen etäisyys Kiuruveden laitoksesta on 40 km. Keskinäiset etäisyydet selviävät kuvasta 2. Kunkin laitoksen vaikutukset luontoon, hajuihin, ääniin ja asukkaisiin ovat tehtyjen mallinnusten perusteella hyvin paikalliset, eikä päällekkäisvaikutuksia näin ollen pääse syntymään.

13.2.2024

Kuva 2. Kiuruveden biokaasulaitoksen etäisyys Sonkajärven laitoksesta ja satelliittilaitosten väliset etäisyydet.

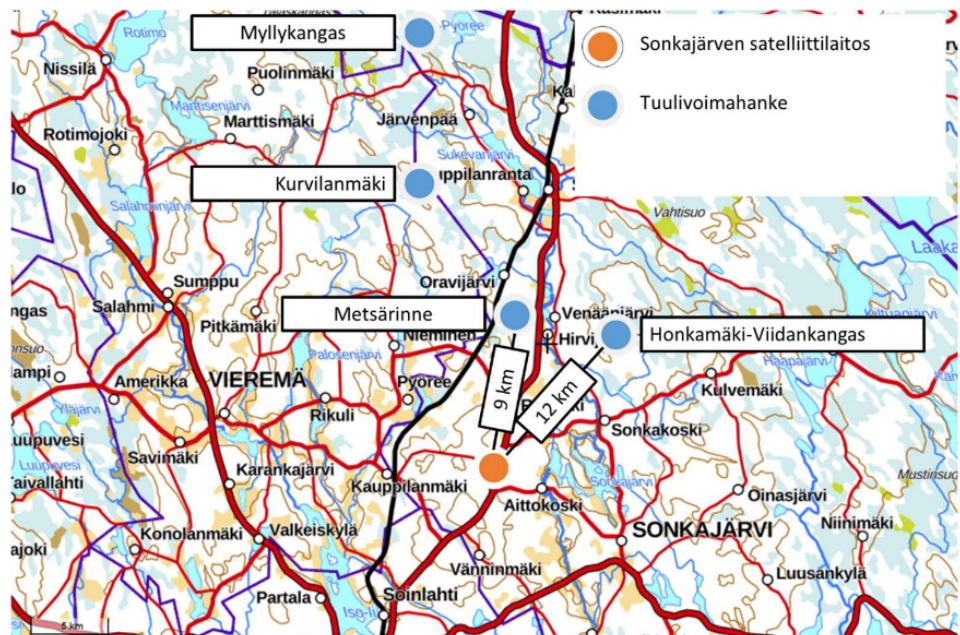
Suomen Lantakaasu haluaa painottaa, että laitoksien raaka-ainepohjat ovat täysin erillisiä. Lantojen ja nurmien kuljetus satelliittilaitokselta toiselle tai Kiuruveden päälaitokselle ei ole taloudellisesti kannattavaa. Myös lannoitevalmisteet hyödynnetään paikallisesti. Lisäksi ympäristölupa- ja kaavoitusprosesseissa huomioidaan paikalliset vaikutusarviot riittävällä tasolla. Tällöin ympäristövaikutusten arviointi YVA-lainsäädännön tarkoittamassa erillisessä arvioinnissa ei ole tarkoituksenmukaista.

Kiuruveden laitoksen ja satelliittilaitosten investointipäätökset ovat lisäksi itsenäisiä prosesseja, eikä yhden satelliittilaitoksen investointipäätös vaikuta suoraan muiden laitosten toteutumiseen.

Ainoa selkeä yhteys laitosten välillä on kaasulogiikka. Satelliittilaitokset toimittavat kaasun lähtökohtaisesti Kiuruveden laitokselle, mutta voivat ajoittain toimia myös itsenäisinä laitoksina toimittaen kaasun suoraan loppukulutukseen. Liikenteen vaikutukset näkyvät kuitenkin vain yhden satelliittilaitoksen ja päälaitoksen välillä, ei satelliittilaitoksien välillä. Nämä logistiikan vaikutukset yhdessä Kiuruveden päälaitoksen kemikaalikuljetusten kanssa on huomioitu jo osana Kiuruveden päälaitoksen YVA-selostusta.

Sonkajärven biokaasulaitoksen ympäristöön on suunniteltu tuulivoimalaitoshankkeita. Suomen Lantakaasu on tietoinen neljästä eri tuulivoimalaitoshankkeesta Sonkajärven alueella, jotka kaikki sijoittuvat Sonkajärven biokaasulaitoksen pohjoispuolelle. Hankkeet ja niiden sijainti on esitetty kuvassa 3.

13.2.2024

Kuva 3. Sonkajärven biokaasulaitosta lähellä olevien tuulivoimahankkeiden sijainnit.

Kaksi lähintä tuulivoimahanketta sijaitsee 9 ja 12 kilometrin päässä Sonkajärven biokaasulaitokselta, muut kaksi hanketta ovat selkeästi kauempana. Laitoksen eteläpuolella on Lapinlahden kunnan alueella kaksi hanketta (Iso-Petäjämäen ja Tielammen tuulivoimahankkeet), joiden etäisyys Sonkajärven biokaasulaitokseen on yli 25 km.

Suomen Lantakaasu näkee, ettei tuulivoimahankkeilla ole vaikutusta biokaasulaitokseen edes rakentamisen aikana hankkeiden välisten etäisyyksien vuoksi.

Merkittävin yhteys muihin hankkeisiin on Sonkajärven biokaasulaitoksen lähietäisyydellä lännessä kulkeva Fingrid Oy:n järvilinjan vahvistaminen. Tämä 400 +110 kilovoltin voimajohtohanke on tällä hetkellä suunnitteluasteella, ja Suomen Lantakaasu on käynyt keskusteluja Fingridin kanssa biokaasulaitoksen sijoittumisesta alueelle. Yhdessä on todettu, että vaadittavat turvaetäisyydet täyttyvät. Lisäksi Järvilinjan investointi parantaa Sonkajärven biokaasulaitoksen sähkön saannin varmuutta ja tätä kautta vähentää sähkökatkoihin liittyviä ympäristöriskejä.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen lausunto

Pohjois-Savon pelastuslaitos on lausunnossaan 18.12.2023 pyytänyt huomioimaan seuraavat asiat suunnittelussa hankkeen edetessä:

- Alueen tieverkoston laatuun ohjeistetaan kiinnittämään huomiota kasvavan raskaan kaluston liikennemäärän takia, jotta liikennöinti on sujuvaa ja mahdollista toteuttaa turvallisesti
- Alueelle tulisi selvittää mahdollisuutta sammutusveden ottopaikkaan esim. vesiasema tai paloposti, sammutustyön mahdollistamiseksi kohteessa

13.2.2024

PO

- Alueelle tulisi järjestää toimintaohjeet pelastusviranomaisen operatiivista toimintaa varten (toimintaohjekortti tms.)

Suomen Lantakaasu Oy:n vastine

Pohjois-Savon pelastuslaitos ei ottanut kantaa YVA-menettelyn tarpeeseen.

Tieverkostoa koskien Suomen Lantakaasu on pyytänyt ja saanut lausunnon tieyhteyksien käyttöön syyskuussa 2023 (POSELY/2687/2023). ELY-keskuksen lausunnon mukaan Rahvaanmäentien ja 5-tien liittymä on turvallinen biokaasulaitokselle suuntautuvalla liittymällä. Jos tätä liittymää tulee kuitenkin parantaa, tullaan parannustyölle hakemaan työluupa ELY-keskukselta.

Sammutusvesien saanti, sammutusjätevesien hallinta, samoin kuin pelastustoiminnan organisointi tullaan huomioimaan biokaasulaitoksen suunnitteluprosessissa. Suomen Lantakaasu tulee olemaan yhteydessä Pohjois-Savon pelastuslaitokseen suunnitelmien arvioimiseksi talven 2024 aikana. Laitokselle laaditaan myös sisäinen pelastussuunnitelma sekä kohdekortti, joita alueellinen pelastuslaitos pystyy omassa varautumisessaan hyödyntämään.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Suomen Lantakaasu Oy:n Sonkajärven biokaasulaitoksen rakentamisessa ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

ELY-keskuksen ratkaisun perustelut

ELY-keskus on todennut, että hankkeesta vastaavan toimittama YVA-tarveharkintapyyntö liitteineen sekä edellä mainittu kuulemismateriaali muodostavat riittävän tietopohjan yksittäistapauspäätöksen tekemiselle. (YVA-laki 12 § ja hallintolaki 434/2003 31 § ja 34 §)

Hankkeen suhde hankeluettelohankkeisiin

YVA-menettelyssä aina arvioitavat hankkeet ja niitä koskevat muutokset on lueteltu YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa. (YVA-laki 3 § 1 momentti) YVA-lain 3 § 1 mom. mukaan jätteiden käsittelylaitokset, joissa muuta kuin vaarallista jätettä, käsitellään biologisesti ja jotka ovat mitoitettu vähintään 35 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, kuuluvat YVA-lain soveltamisalaan. Suunnitellun Sonkajärven biokaasulaitoksen arvioitu vuosittainen käsittelymäärä on 34 500 tonnia vuodessa. Hanke ei siis suoraan sisälly YVA-lain liitteen 1 mukaiseen hankeluetteloon. Hankkeen koko on kuitenkin hyvin lähellä hankeluettelon mukaista kokoa, joten hankkeen muilla ominaisuuksilla, sijainnilla sekä mahdollisilla yhteisvaikutuksilla on erityistä merkitystä ratkaistaessa YVA-menettelyn soveltamista yksittäistapauksena.

Hankkeen sijainti

YVA-lain liitteen 2 kohdan 2 mukaisesti hankkeen vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö; alueen ja sen

13.2.2024

maanpinnan alaisten luonnonvarojen (myös maaperä, maa, vesi ja luonnon monimuotoisuus) suhteellinen runsaus, saatavuus, laatu ja uudistumiskyky; sekä luonnonympäristön sietokyky.

Laitosta ympäröivää aluetta koskee Pohjois-Savon 2030 maakuntakaava. Alueella ei ole voimassa olevia asema- tai yleiskaavoja. Sonkajärven kunta on päättänyt suunnittelualueelle biokaasulaitoksen toteuttamisen mahdollistavan asemakaavan laatimisen käynnistämisestä 11.12.2023.

Suunniteltu laitos ei sijaitse pohjavesialueella. Etäisyys lähimpiin pohjavesialueisiin on noin 8,5 km.

Suunnittelualue on haja-asutusaluetta. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 500 m päässä suunnitellusta laitoksesta. Laitosalueen läheisyydessä ei sijaitse päiväkotia eikä koulua eikä muita herkkiä tai erityisesti huomioitavia kohteita. Laitoksen aiheuttama liikennemäärän lisäys ei määrällisesti ole merkittävä, eikä aiheuta muutostarpeita alueen liikennejärjestelyiden osalta. Pohjois-Savon ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue on naapurikuulemisen yhteydessä antamassaan lausunnossa (29.9.2023, POSELY/2687/2023) todennut, että asemapiirustuksen mukaan lähimmän rakennuksen (reaktori 1) lähin sivu on 31 m etäisyydellä valtatie 5 keskilinjasta ja, että rakennuspaikka sijoittuu maantien suoja-alueen ulkopuolelle. Kulku laitokselle tapahtuu olemassa olevan yksityistieliittymän kautta (Rahvaanmäentie). Lausunnossa todetaan myös, että mikäli liittymää joudutaan parantamaan, tulee siihen hakea Pirkanmaan ELY-keskukselta työluupa maantiellä työskentelyyn ja, että rakentamisesta ja rakennuksen käytöstä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle.

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei tiedetä olevan luonnon kannalta erityisen tärkeitä kohteita. Luontoselvitystä varten ei ole tehty maastokäyntiä, vaan alueen luonnonpiirteet on arvioitu olemassa olevan tiedon perusteella. Hankealueen kasvillisuus sekä luontotyytit tulee selvittää asianmukaisesti ennen rakentamista. Lähin liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka sijaitsee noin 660 metriä luoteeseen Niinimäen yksityisellä luonnonsuojelualueella sekä noin 750 metrin etäisyydellä hankealueen eteläpuolella Lammaspuron varressa. Liito-oravakartoituksessa havaintoja ei tehty. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin alueella. Viitasammakkokartoitus on tehty kahdella käyntikerralla toukokuun 11. ja 16. päivä, jolloin havaintoja viitasammakosta ei ole tehty. Kartoitus on tehty asianmukaisena ajankohtana ja hankkeella ei ole vaikutusta viitasammakon elinympäristöihin.

Laitosalueen läheisyydessä ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti tärkeitä kohteita. Lähin kulttuuriperintökohde sijaitsee noin 7 km laitosalueelta itään. Hankkeella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta alueen maisemaan tai kulttuuriympäristöön.

Hankealueen lähistöllä ei ole sellaisia hankkeita tai toimintoja, että yhteisvaikutus näiden kanssa aiheuttaisi merkittäviä ympäristövaikutuksia.

13.2.2024

Hankkeen ominaisuudet ja vaikutusten luonne

Laitoksen toiminnasta syntyvinä merkittävimpinä vaikutuksina voidaan pitää hajupäästöjä. Suunniteltu laitosalue sijaitsee maatalousvaltaisella alueella, jossa jo nykyisellään ilmenee ajoittain maataloustuotantoon liittyviä hajupäästöjä. Suunnitelmien mukaan laitoksen biokaasuprosessi on suljettu, eikä siten aiheuta merkittäviä hajupäästöjä ilmaan normaalissa tilanteessa. Hankekuvauksen perusteella laitokselle saapuvat nestemäiset syötteet vastaanotetaan katetussa vastaanottosäiliössä. Kiinteät syötteet tuodaan laitokselle joko suoraan kiinteiden jakeiden syöttöbufferiin tai vastaanottokatokseen ja johdetaan biokaasureaktoriin erillisen prosessirakennuksessa sijaitsevan syöttölaitteen kautta. Prosessirakennuksessa on koneellinen ilmanvaihto ja poistoilma johdetaan suodatinlaitteiston läpi. Syötteiden varastointi tapahtuu katetuissa siloissa. Syötteet pyritään saamaan prosessiin mahdollisimman pian laitokselle tuonnin jälkeen, ja siten välttää tarpeetonta syötteiden varastointia laitosalueella. Nämä toimet vähentävät laitoksen operoinnista syntyviä hajuhaittoja. Biokaasun tuotannossa hajupäästöjä syntyy myös syötteiden ja mädätysprosessin jälkeisten ravinnetuotteiden käsittelyn yhteydessä. Hajupäästöjä voi syntyä myös laitoksen häiriötilanteissa.

Kuvauksen perusteella hankkeesta ei voida arvioida muodostuvan poikkeuksellista hajuhaittaa lähistöllä oleviin asuinkiinteistöihin. Suunnitellun laitoksen myötä hajupäästöjen kokonaismäärä saattaa vähetä lähistöllä sijaitsevilla peltoalueilla, sillä laitoksen lopputuotteena synnyttävän lannoitevalmisteen levittäminen pellolle aiheuttaa hygienisoinnin ansiosta vähemmän hajuhaittaa kuin nykyinen alueella harjoitettavaan maataloustuotantoon liittyvä lannanlevitys. Lähialueen maataloustoiminnasta syntyvä hajuhaitta olisi oletettavasti suurempi, mikäli biokaasulaitosta ei toteutettaisi.

Hankkeen haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää ympäristöluvan määräyksillä ottamalla huomioon ilmansuojelun tarpeet sekä valvomalla lupamääräysten noudattamista. Hajupäästöjä lieventää kaasutusprosessin toteuttaminen hankekuvauksen mukaisesti suljettuna prosessina. Syötteen kuljetuksen ja varastoinnin aiheuttamia hajuvaikutuksia voidaan ehkäistä asettamalla ympäristöluvassa rajoituksia laitosalueella kerralla varastoitavan syötteen määrälle ja varastointiajalle sekä käyttämällä parasta käyttökelpoista tekniikkaa mm. varasto- ja siirtoalueiden rakenteissa.

Sonkajärven biokaasulaitokselle suunnitellaan vastaanotettavaksi maatalouden sivuvirtojen, kuten nestemäisten lantajakeiden, kiinteiden kuivalantajakeiden ja peltobiomassojen ohella myös muita syötteitä. Pääosa laitokselle syötteenä käytetystä raaka-aineesta tulee olemaan eläimistä saatavia sivutuotteita, joiden käsittelemiseksi asianmukaisesti laitos suunnitellaan ja myös toteutetaan. Suomen Lantakaasu täsmentää viranomaislausuntoja koskevassa vastineessaan, että kaikki biokaasulaitoksella prosessoitavat eläinperäiset syötteet tullaan käsittelemään näitä sivutuotteita koskevan EU-lainsäädännön ja sitä täydentävän kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

13.2.2024

Laitoksella vastaanotetaan vain Ruokaviraston laitoshyväksynnän mukaisia raaka-aineita. Yksityiskohtaisemmin käsittelyprosessi tullaan kuvaamaan Sonkajärven biokaasulaitoksen ympäristölupahakemuksessa, sekä myöhemmin Ruokaviraston laitoshyväksyntäprosessissa.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Suunniteltu Sonkajärven biokaasulaitos ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle, alueen läheisyydessä ei sijaitse muinaisjäännöksiä tai luonnonsuojelullisesti merkittäviä kohteita, joihin hankkeella olisi vaikutusta. Biokaasulaitoksen vaikutukset lähiympäristöön ja sen käyttöön ovat kokonaisuutena vähäisiä ja niitä esiintyy lähinnä poikkeustilanteissa. Biokaasulaitoksille on ominaista hajuhaittojen esiintyminen. Normaalitilanteessa hajuhaitat jäävät vähäisemmiksi, mutta poikkeustilanteissa hajut voivat olla voimakkaampia. Tehtyjen mallinnusten perusteella suunnitellun hankkeen hajuhaitat ovat vähäisiä. Alueen hajupäästöt saattavat kokonaisuudessaan tulla vähentymään, kun huomioidaan alueelliset yhteisvaikutukset. Biokaasulaitoksen rakentaminen ei myöskään estä laitosalueen ulkopuolella liikkumista eikä virkistyskäyttöä.

ELY-keskus toteaa, että suunnitellusta hankkeesta ei aiheudu, ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne, todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuutena ovat rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa mainittujen hankkeiden merkittäviin ympäristövaikutuksiin. ELY-keskuksen suorittaman tarkastelun perusteella ei ilmennyt erityistä syytä siihen, että hankkeeseen tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että vaikka hankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä, on hankkeesta vastaavan YVA-lain 31 §:n nojalla oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että hankkeeseen liittyvässä kaavoitusprosessissa hankkeen ympäristövaikutukset tulee selvittää riittävässä laajuudessaan.

Edellä mainitun lisäksi ELY-keskus toteaa, että laitoksen jatkosuunnittelussa on huomioitava ennaltavarautuminen ja toimintatavat mahdollisissa eläinperäisiin syötteisiin liittyvissä tartuntavaaratilanteissa. Suunnitelmia eläintautien leviämisen estämiseksi ja sivutuotteiden jäljittämiseksi on tarkennettava hankkeen jatkosuunnittelussa, samoin kuin teurasjätteen osalta on hyvä tarkentaa niiden varastointiin, käsittelyyn ja hygienisointiin liittyviä toimintatapoja. Teurasjätettä sisältävän mädätteen käyttö lannoitevalmisteena ei sovellu kaikille vastaanottaville tiloille (luomuviljely) lannoitteeksi. Kuvaus tuotteen tuotantoprosessista laitoksella on syytä selvittää mädätettä lannoitteena vastaanottaville maataloille.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

(277/2017)

MUUTOKSEN HAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. (YVA-laki 37 § 1 momentti)

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Muilla tahoilla ei ole valitusoikeutta tästä päätöksestä. Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa kuitenkin hakea muutosta päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen, samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan. (YVA-lain 37 § 2 momentti)

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Hanne Siikström ja ratkaissut johtaja Kimmo Haapanen.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tiedottaminen

Päätös on nähtävillä sähköisenä 14.2.2024 alkaen verkko-osoitteessa www.ymparisto.fi/yva [kohdassa YVA-päätökset > Pohjois-Savo]. Päätöstä koskeva kuulutus on lisäksi nähtävänä Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivulla 15.2–15.3.2024 välisen ajan. Sonkajärven kuntaa on myös pyydetty julkaisemaan tieto kuulutuksesta omilla ilmoitustauluillaan kuntalain (410/2015) 108 §:n edellyttämällä tavalla.

Jakelu

Hankevastaava saantitodistuksin ja sähköpostilla
Lausunnon antaneet viranomaiset (sähköpostilla)
Sonkajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, kaavoitus ja rakennusvalvonta (sähköpostilla)

LIITE

Valitusosoitus

13.2.2024

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tehtävällä kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 19 §:n 3 momentti).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus. Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi, asuinpaikka ja postiosoite,
- päätös, johon haetaan muutosta,
- muutos, joka päätökseen vaaditaan tehtäväksi sekä
- muutosvaatimuksen perustelut.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on omakätisesti allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- Pohjois-Savon ELY-keskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta,
- asiamiehen valtakirja sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42500

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Tämä asiakirja POSELY/3472/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/3472/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Siikström Hanne 13.02.2024 13:32

Ratkaisija Haapanen Kimmo 13.02.2024 13:31